

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Jr 26,1-19

Text: *Jr 26,2-3 Toto praví Hospodin: Postav se na nádvoří Hospodinova domu a mluv proti všem judským městům, která se přicházejí klanět do Hospodinova domu, všechna slova, která jsem ti přikázal, abys jim mluvil; nebereš ani slovíčko. Snad uslyší a odvrátí se každý od své zlé cesty a já budu litovat tobo, že jsem s nimi chtěl zle naložit za jich zlé skutky.*

V příštím týdnu slavíme svátek slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje a svátek mučednické smrti Mistra Jana Husa. Všichni tito svědkové víry byli povoláni, aby vyřizovali slovo Boží, stejně jako ho vyřizovali bibličtí svědkové. Jedním z těch biblických svědků byl i prorok Jeremiáš. Pojdme si připomenout tohoto Hospodinova proroka a jeho úděl jako i úděl všech, kdo zvěstují slovo Boží.

Víme, jak snadno se říká to, s čím všichni souhlasí. Ale jak těžko člověk vyjadřuje svůj názor, když všichni kolem jsou opačného mínění. To raději mlčíme a myslíme si své. Takovou situaci jistě každý známe velice dobře.

Do takové situace se dostal také prorok Jeremiáš. Stalo se to podle vykladačů na nějaké velkolepé slavnosti, možná na samé intronizaci krále Jójakíma. Jeremiáš tam byl pozván, aby v takové chvíli vyřkl slavnostní proroctví. No, co jiného byste při této příležitosti čekali, než že to bude nějaká oslavná řeč, která bude prorokovat slávu a rozkvět království. Znáte to ze všelijakých svatebních hostin a podobných akcí, kde přípitek ani jiný obsah mít nemůže. Prostě se od řečníka očekává, že bude mluvit tak, aby si to u lidí nepokazil. Často to tak děláme, a nemusíme být ani politici či diplomaté. V tomto pokušení jsou všichni. I faráři.

Jeremiáš to mohl také tak udělat. Ale Hospodinův prorok si přece proroctví nevymýšlí. On vyřizuje ne své, ale Boží slovo. On nemůže ovlivnit, co má říci. Může maximálně zvolit vhodnou formu. Způsob, jakým to sdělí. Ale obsah, ten určuje Hospodin. V takové situaci je i farář na kazatelně. Každý kazatel pochopitelně káže jiným způsobem. Ale obsah evangelia, ten je dán. V 1. listu Petrově 4:11 jsou všichni kazatelé vyzýváni: „Kdo káže, ať zvěstuje slovo Boží.“ A apoštol Pavel zdůrazňuje Timoteovi: „Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvěj, napomínej v trpělivém vyučování.“ Jeremiáš také dostal tento příkaz: "Toto praví Hospodin: Postav se na nádvoří Hospodinova domu a mluv proti všem judským městům, která se přicházejí klanět do Hospodinova domu, všechna slova, která jsem ti přikázal, abys jim mluvil; nebereš ani slovíčko.“

Co bylo obsahem Jeremiášova kázání? Toto praví Hospodin: Jestliže mě neuposlechnete a nebudete se řídit mým zákonem, který jsem vám vydal, a nebudete-li poslouchat slova mých služebníků proroků, které vám nepřetržitě posílám - a vy jste neposlechli! - naložím s tímto domem jako se Šílem a toto město vydám v zlořečení u všech pronárodů země." To není moc lichotivá řeč pro slavnostní příležitost v chrámě. Židé si na jeruzalémském chrámě velice zakládali. Říci, že bude zbořen a nic z něho nezůstane, pokládali přímo za rouhání. A přesto i sám Ježíš řekl o chrámu totéž: „Amen, pravím vám, že tu nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozmetáno." Což se také potom v r. 70 po Kristu doslova a do písmene splnilo. Jeremiáše i Ježíše za ta slova čekala smrt. Když Jeremiáš domluvil, co mu Hospodin přikázal mluvit ke všemu lidu, kněží, proroci i všechen lid ho chytili a křičeli: "Zemřeš!" V Ježíšově případě volali: „Ukřižovat!“

V té chvíli zasahují do Jeremiášova incidentu velmožové, tedy královští úředníci a hodnostáři, aby nebyl narušen průběh slavnosti. Zasedli v bráně, čímž se podle tehdejšího zvyku ujali soudcovského úkolu. Obžaloba kvalifikovala Jeremiášův čin jako rouhání a tomu odpovídal trest smrti. Proto kněží a proroci řekli velmožům a všemu lidu: "Tento muž zasluhuje smrt za to, co o tomto městě prorokoval, jak jste na vlastní uši slyšeli." Po této obžalobě byla v soudním procesu dána Jeremiášovi možnost obhajoby. Ale Jeremiáš nemá pro svou obhajobu žádný důkaz, že ho vskutku poslal Hospodin. Nemůže to nijak dokázat. On může jen zopakovat, co od Hospodina přijal jako jeho slovo, které má vyřídit. Říká: Hospodin mě poslal a já jsem to vyřídil. Nyní napravte své cesty a Hospodin své hrozby neuskuteční. Jeremiášovi nezáleželo na tom, co udělají s ním, ale co udělají s tím Božím slovem, které vyřídil. To bylo důležité. O sobě říká: „Pokud jde o mne, jsem ve vašich rukou, naložte se mnou, jak pokládáte za dobré a správné.“ Byl v situaci, kdy mu hrozil trest smrti.

Nyní je tedy na jeho soudcích, aby se rozhodli, zda tomu, co Jeremiáš říká, uvěří nebo neuvěří. Taková je situace každého člověka, který je postaven před Boží slovo. Jeremiášovi soudci, a nejsou to jen velmožové, ale i kněží, proroci a všechen lid, se mají rozhodnout pro víru nebo proti víře. Jsou v situaci, kdy se má projevit jejich víra. Ta je předmětem rozhodnutí. Oni nemohou rozhodovat o tom, zda Jeremiáš říká Boží slovo nebo ne. To Boží slovo bylo vyřčeno nezávisle na tom, co si posluchač o něm myslí a jestli ho za

Boží slovo bude pokládat. Oni vyslechli Boží slovo, i když si to třeba nemysleli a pokládali ho za pouhý výmysl či Jeremiášův názor. Jeremiáš promluvil Boží slovo bez ohledu na to, zda to lidé budou jako Boží slovo brát nebo ho tak brát nebudou. Slovo Boží není něco, o čem bychom mohli diskutovat a rozhodovat, zda je Božím slovem nebo není. To neurčuje posluchač. Ale nerozhoduje o tom ani kazatel. Není to tak, že bych si něco usmyslil vám povědět, a pak vám to zabalil a naservíroval jako slovo Boží. Bůh sám si milostivě používá svědectví Písma svatého a jeho výklad, aby k nám promluvil. Tak se stává Písmo i jeho kázání slovem Božím. A naše církve drží reformační zásadu, že kázání je zvěstováním Božího slova. Jeremiášův postoj je tedy asi takový: „Myslete si co chcete, naložte se mnou, jak chcete, ale Hospodin mě poslal, abych prorokoval o tomto domě a o tomto městě všechna slova, která jste slyšeli.“

Na tomto příkladu si můžeme uvědomit ještě jednu věc, a sice že kázání Božího slova není jen pouhým vyřizováním něčího vzkazu. Služba Božímu slovu se Jeremiášovi stává údělem, který hluboce zasahuje do jeho života. Jeremiáš by si také mohl říci: Mám já to zapotřebí, aby mi tu někdo kvůli kázání nadával a hrozil zabitím? Proč si tak znepríjemňovat život? Proč si raději neupravit to kázání tak, aby ničím neprovokovalo? Vzpomínám si, jak mi jedna stařenka říkala: „Pane faráři, když budete na lidi dobrý, budou oni dobří na vás.“ Jistě to nemyslela špatně, ale mohl bych jako kazatel evangelia takto dostát svému poslání? Copak může farář na sboru mluvit a jednat jen podle toho, co se od něj očekává a co si lidé přejí? Káže snad na objednávku? Pak by jeho působení na sboru zcela ztratilo svůj smysl. Jeremiáš dává v sázku svůj vlastní život, aby vyřídil Boží poselství.

S odmítáním Božího slova se setkáváme nejen mimo církve, ale i uvnitř církve. Často je pro nás Boží slovo nepohodlné a nezapadá do našich zaběhaných představ a zvyků. Jan Amos Komenský velice trefně tuto zkušenost vystihl v následujícím citátu. Píše: „Dodnes jest, dodnes, ach nastojte, neduh ten církvi obyčejný, že když se jim o pokání, o obnovení se v milosti Boží, o odvržení podešlých pověr a bludů mluví, mnohým se naprosto zdá, jakoby to někdo s nimi žertoval, jiní repcí, že se nepotřebné věci začínají, jiní všecko to lehkomyšlně vysmívají a poslům Božím, poslům pokoje útržky činí, jiní při sobě žádných neřádů, které by k slávě Boha napravití potřebí bylo, poznávati nechťejí.“

Můžeme si položit otázku, proč Jeremiášovo kázání znělo kněžím tak nepřijatelně. Oni se domnívali, že není důvod pro takové přísné slovo. Vždyť chrámová bohoslužba prošla reformací, obnovou a všechno se zdánlivě dělo podle Božího Zákona. Jenže to je právě chvíle největšího nebezpečí, kdy si člověk může říci, že je bohatý a nic už nepotřebuje. Tak na tom byl např. křesťanský sbor v Laodikeji. Tomu Pán církve praví: „Říkáš, jsem bohat, mám všecko a nic už nepotřebuji! A nevíš, že jsi ubohý, bédný a nuzný, slepý a nahý. ... Já kárám a trestám ty, které miluji; vzpamatuj se tedy a čiň pokání.“

I Jeremiášovo kázání bylo výzvou k pokání. Nebylo to pouhé vyhlášení Božího soudu, ale i výzva k obrácení. Jeremiáš dostal toto slovo od Hospodina už s tímto zdůvodněním: „Snad uslyší a odvrátí se každý od své zlé cesty a já budu litovat toho, že jsem s nimi chtěl zle naložit za jich zlé skutky.“

I přicházející svátky tří křesťanských svědků víry jsou pro nás připomínkou pokání a potřeby obrácení k Bohu. Záleží tedy na nás, jak se k Božímu slovu postavíme. To Boží slovo zní i nám. Můžeme se sice tvářit, že k nám Bůh nemluví. Ale jeho vůle zní jasně: Čiňte pokání a věřte evangeliu. Koneckonců, v bibli čteme: Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, říká ep. Židům. Jsme tedy postaveni před rozhodnutí víry, zda to Boží slovo zjevené v Ježíši Kristu přijmeme a vpustíme do svého života či odmítneme.

Modlitba: *Pane Ježíši, ty jsi to slovo života. Prosíme tě, otevři skrze Ducha svatého naše uši, abychom slyšeli tvé volání a poznali tvůj hlas. Ty k nám přicházíš se svou milostí. Prosíme, nedej, abychom tě odmítali. Dej, ať už více tebe nekrůžujeme, ale slavíme tě a chválíme svým životem, slovem i skutkem.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, modlíme se za tento svět. Ty jsi jeho Pánem a máš všechnu moc ve svých rukou. A tak tě prosíme, dej ať lidské zlo je potlačeno, ať život vítězí nad smrtí, ať se silní ujímají slabých a nemocní ať jsou uzdravováni. Prosíme tě za všechny, kteří trpí válkou. Prosíme tě za to, aby se ti, kteří mají v rukou moc, dovedli správně rozhodovat, a abys skrze ně uplatňoval svou vládu ve světě ty sám. Prosíme za to, aby tvé slovo pronikalo tam, kde jsou lidé vůči němu hluchí a kde tvé evangelium nechťejí slyšet. Prosíme tě, dej, ať milujeme i své nepřátele a modlíme se za ty, kdo nás nenávidí. Pane, dej mír tomu světu, mír v mezilidských vztazích, pokoj do našich rodin a bratrskou lásku do našich sborů. Amen.*